

ТАЛАНТ ЗАЦВІВ У МАГДЕБУРЗІ

Зачасти визначні письменники зі світовими іменами затінують невтомних трояків словесного фронту, котрі, власне, не претендують на місце на літературному олімпі, але своїм творчим завзяттям і натхненням просто вражають. До таких самобутніх літераторів зі своєрідною поетичною родзинкою належить 85-річна Єлизавета Мошкун із Клина, яку у селі зазвичай величають за псевдонімом «баба Савета».

Єлизавета Гнатівна народилася у Сморгдві у далекому 1923 році у селянській сім'ї. Крім неї батьки виховували ще двох діток. Освіта майбутньої сільської поетеси обмежилася чотирма класами польської школи.

У 1942 році дівчина пережила гіркі миті розлуки із отчим краєм – її та ще п'ятьох дівчат із Клина гітлерівці відправили на примусові роботи у Німеччину. Відтак скромна селянка опинилася в європейському місті Магдебург, де важка праця висмоктувала останні сили. Власне, поневолення та ще гіркота розлуки з Україною та рідними стимулювали її душевні обереги, із яких і народилися перші віршовані рядки. У них – сльози, біль, страждання...

*Калина-ялина над яром стояла,
Мати дочку в Німеччину виряджала.
Покотились дівчиноньці дрібненькії*

*сльози,
Прощайте, мої рідні, я вже
розстаюся,*

*Іду у Німеччину, може, не вернусь,
Як привезли в Магдебург –
зосталась сама:*

Нема мої родинюньки, я як сирота...

У Німеччині пані Єлизавета написала 20 віршів. І всі – про рідний край, про Україну. Свої думи виливала у листах до рідних, хоч листів їм не відправляла:

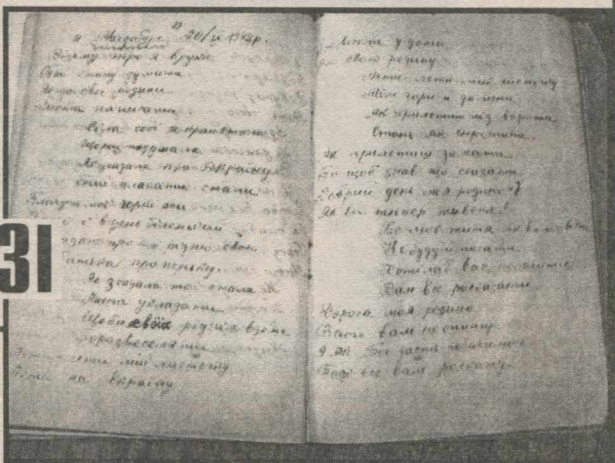
*- А тепер я, мамо,
Живу на чужині,
Лиш привіти посылаю
Всій своїй родині.
Як та квітка не розцвіте
В ясний день на сонці,
Так я, молода, зів'яну
У чужій сторонці.*

У липні 1945 року до батьківської хати Єлизавета із чужини привезла не тільки пекучі спогади, а й зошит зі своїми віршами (на фото). Більш як через шістьдесят літ творчий доробок славної українки випромінює тугу за Україною, а дати у зошиті нагадують, коли саме у душі Єлизавети відбувалося душевне загострення:

*Лежу я в бараці,
Не сплю до півночі,
Уявляю матусині
Заплакані очі.*

До речі, чи не у кожному вірші невідьничка згадує матусю, яка дочекалася доньку із далекої чужини.

- Це були найщасливіші миті мого

життя, - згадує жінка про повернення у рідну хату. – Але тата дома не було – працював у Донбасі.

За кілька місяців після війни Єлизавета Гнатівна вийшла заміж, народила двох дітей, а ще невтомно трудилася продавцем у магазині, а згодом – у колгоспі.

- Коли у вас вселяються музи? – цікавилася у сільської поетеси.

- Лежу я посеред ночі, - розповідає бабуся, - народиться якась цікава думка-рима, то беру аркуш паперу і швиденько записую, щоб не забути. Як була в неволі, то більше смутку у віршах, а тепер взялася за гуморески, щоб бодай трішки розвеселити люд. І від її гумору люди регочуть зі сміху:

*Могла б я ще багачу
Правди написати,
Та боюся, щоб на старість
Не сісти за грати.*

Втім, і в обійми політики потрапила бабуся Савета. А про торішні дочасні парламентські вибори так написала:

*Ось парламент Ющенко
Мусив розпустити,
Бо загнались депутати,
Наче малі діти.*

Втім, вірші і гуморески – не все, що бабусі вдається. У молодості вибубнювала на барабанах, а згодом – і на гармошці вигравала. Одинадцять років горбатилася на колгоспній буряківній ланці, а на пенсії два роки доглядала овець. Бувало, що й із кіньми поралася. Натрудилася...

І у 85 років баба Савета – суцільний оптимізм. Радіє кожному сходу сонця, тішиться внуками, щоранку робить фіззарядку і впевнена, що це «допомагає спині» і «навіть може трішки потанцювати». А ще їй додають енергії два котки і песик Шарик. Влітку баба Савета збирає гриби і ягоди. Може, якраз життява активність додає їй сил та натхнення. Щонеділі намагається з-під лісу потрапити до храму у Сморгдві. У своїх віршах звертається до Всевишнього – змилюватися над Україною:

*Ісусе Христе, о Божий Сину,
Поглянь на землю, на Україну.
Зішли їй з неба дар превеликий,
А Тобі слава на вічні віки.*

У баби Савети весела вдача, її люблять і шанують у сусідніх селах. Жодна okazія у селі не обходиться без неї і її віршованих дотепів. Сподіваюся, що відтепер про неї дізнаються і за межами району. Принаймні, народна поетеса із Клина заслуговує на пошану...

**Оксана НАБОК,
учениця 11 класу Сморгдвівської
ЗШ I-III ступенів.**